

"Про надання роз'яснення"

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА СЛУЖБА

Головні управління
ДФС в областях, м. Києві

Про надання роз'яснення

Державна фіскальна служба України на виконання доручення Міністерства фінансів України від 28.12.2016 № 31-11170-16-10/37428 (вх. ДФС № 2645/4 від 29.12.2016) для однозначного тлумачення та застосування у 2017 році норм Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 – VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) надає роз'яснення щодо нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) фізичними особами – підприємцями, у тому числі тими, які обрали спрощену систему оподаткування, та особами, які провадять незалежну професійну діяльність.

Законом України від 06 грудня 2016 року № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (далі – Закон № 1774) внесено низку змін до Закону № 2464, які набувають чинності з 01 січня 2017 року, зокрема щодо нарахування та сплати єдиного внеску фізичними особами – підприємцями, у тому числі тими, які обрали спрощену систему оподаткування, та особами, які провадять незалежну професійну діяльність.

Дія Закону № 2464 поширюється на відносини, що виникають під час провадження діяльності, пов'язаної зі збором та веденням обліку єдиного внеску.

Платники єдиного внеску зобов'язані своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок (пункт 1 частини другої статті 6 Закону № 2464).

Єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника (частина дванадцята статті 9 Закону № 2464).

Платниками єдиного внеску відповідно до пунктів 4 та 5 частини першої статті 4 Закону № 2464 є фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність.

Єдиний внесок для фізичних осіб-підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, нараховується на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску (пункт 3 частини першої статті 7 Закону № 2464).

Водночас, згідно із внесеними змінами, з 01.01.2017 фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, та віднесені до першої групи платників єдиного податку, визначених у підпункті 1 пункту 291.4 статті 291 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), мають право сплачувати єдиний внесок у сумі не менше за 0,5 мінімального страхового внеску із зарахуванням відповідних періодів здійснення підприємницької діяльності до страхового стажу, який обчислюється відповідно до статті 24 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», пропорційно сплаченому єдиному внеску (абзац другий пункту 3 частини першої статті 7 Закону № 2464 у редакції Закону № 1774).

Базою нарахування єдиного внеску для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 Закону № 2464, є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць. З 2017 року у разі якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такі платники зобов'язані визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску (пункт 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 в редакції Закону № 1774).

Мінімальний страховий внесок – це сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця (пункт 6 частини першої статті 1 Закону № 2464).

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює двадцяти п'яти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом, на яку нараховується єдиний внесок (пункт 4 частини першої статті 1 Закону № 2464).

Згідно з нормами частини п'ятої статті 8 Закону № 2464 єдиний внесок для всіх платників єдиного внеску (крім пільгових категорій) встановлено у розмірі 22 відсотки до визначеної статтею 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску.

Щодо сум єдиного внеску, які необхідно буде сплатити у 2017 році

Законом України від 21 грудня 2016 року № 1801-VIII «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (далі – Закон № 1801) визначено:

прожитковий мінімум для працездатних осіб на 2017 рік:

з 01 січня 2017 року – 1600 грн.;

з 01 травня 2017 року – 1684 грн.;

з 01 грудня 2017 року – 1762 гривні;

мінімальна заробітна плата у 2017 році відповідно до Закону № 1801:

з 01 січня 2017 року – 3200 гривень.

Враховуючи розмір єдиного внеску (22 відс.) та норми Закону № 1801, максимальна величина бази нарахування єдиного внеску для фізичних осіб – підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність на 2017 рік становитиме:

з 01 січня 2017 року – 40000 грн. (1600 x 25);

з 01 травня 2017 року – 42100 грн. (1684 x 25);

з 01 грудня 2017 року – 44050 грн. (1762 x 25).

Якщо сума доходу (прибутку) на місяць перевищує цю суму, то єдиний внесок сплачується лише з максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, яка встановлена законодавством, тобто максимальна сума єдиного внеску, яку необхідно сплатити фізичній особі – підприємцю та особі, яка провадить незалежну професійну діяльність, за 2017 рік складатиме:

з 01 січня 2017 року – 8800 грн. (40000 x 22 відс.);

з 01 травня 2017 року – 9262 грн. (42100 x 22 відс.);

з 01 грудня 2017 року – 9691 грн. (44050 x 22 відсотки).

Оскільки для фізичних осіб – підприємців, у тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, крім фізичних осіб – підприємців віднесених до першої групи платників єдиного податку, та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток), то мінімальна сума єдиного внеску для таких осіб за 2017 рік складатиме:

з 01 січня – 704 грн. (3200 x 22 відсотки).

Для фізичних осіб – підприємців віднесених до першої групи платників єдиного податку, визначених у підпункті 1 пункту 291.4 статті 291 ПКУ, та скористалися зазначеною нормою, мінімальна сума єдиного внеску у 2017 році складатиме:

з 01 січня 2017 року – 352 грн. (3200 x 0,5 x 22 відсотки).

Водночас наголошуємо, що страховий стаж таким особам буде зараховуватись пропорційно сплаченому єдиному внеску.

Щодо звільнення від сплати єдиного внеску

З 01.01.2017 фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, та фізичні особи – підприємці, які перебувають на загальній системі оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу (частина четверта статті 4 Закону № 2464 у редакції Закону № 1774).

Зазначена норма не застосовується до осіб, які провадять незалежну професійну діяльність.

Щодо термінів сплати єдиного внеску

Терміни сплати єдиного внеску для фізичних осіб – підприємців, у тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, у 2017 році залишаються незмінними.

Фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний квартал, до 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (абзац третій частини восьмої статті 9 Закону № 2464).

Фізичні особи – підприємці, які застосовують загальну систему оподаткування, зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний рік, до 10 лютого наступного року (абзац третій частини восьмої статті 9 Закону № 2464).

Особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний рік, до 1 травня наступного року (абзац четвертий частини восьмої статті 9 Закону № 2464).

Щодо строків та порядку подання обов'язкової звітності фізичними особами – підприємцями та особами, які провадять незалежну професійну діяльність

Строки та порядок подання Звіту про суми нарахованого доходу астрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (далі – Звіт) згідно з додатком 5 до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 14.04.2015 № 435 (далі – Порядок), залишилися незмінними.

Щодо періоду, за який необхідно сплати єдиний внесок у разі припинення підприємницької діяльності, та подання Звіту із зазначенням типу форми «ліквідаційна»

Фізична особа – підприємець позбавляється статусу підприємця з дати внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності цією фізичною особою (частина восьма статті 4 Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон № 755)), а отже і позбавляється статусу платника єдиного внеску.

Таким чином, останнім періодом, за який необхідно сплатити єдиний внесок, буде період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності такої фізичної особи.

У разі припинення діяльності фізичні особи – підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані подати самі за себе Звіт із зазначенням типу форми «ліквідаційна», де останнім звітним періодом буде період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності (пункт 8 розділу III Порядку).

Термін сплати зобов'язань, визначених фізичною особою –підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, у Звіті з позначкою «ліквідаційний», настає в день подання такого Звіту, відповідно єдиний внесок необхідно сплатити до дати подання Звіту включно.

Крім цього, зняття з обліку фізичних осіб – підприємців, у тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, здійснюється органами доходів і зборів на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, а осіб, які провадять незалежну професійну діяльність – за їхньою заявою, після проведення передбачених законодавством перевірок платників, звірення розрахунків та проведення остаточного розрахунку.

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця або особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, така особа користується правами, виконує обов'язки та несе відповідальність, що передбачені для платника єдиного

внеску в частині діяльності, яка здійснювалася нею як фізичною особою-підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Зазначену інформацію необхідно взяти до уваги, використовувати у роботі та довести до відома платників єдиного внеску.

Голова

Р.М. Насіров